

ИВАН ФЕДЧИШИН

ЗВЕЗДАНИ РАТОВИ МАКСИМА ИЛОНЕНКА

Монолої

Лица:

МАКСИМ ИЛОНЕНКО – дечак, 12 година.

Мајстор Јода
Оби-Ван Кеноби
Енекин Скајвокер
Лук Скајвокер
Стормтрупери
Армија дроида
Армија клонова

Међузвездани итерейни брод серије YT-1300 „Хиљадугодишњи соко”, који је прешао више од седамдесет хиљада парсека, израња из хиперпростора у близини Сунчевог система. Његов циљ је поиненцијално настањива планета, која у његовој навигационој мрежи носи назив КР-4. Сугећи по сиквиограму, у овом планетарном систему има укупно девет планета. КР-4 се налази ближе локалној звезди класе G2V – обичан „жути папиљак”. Кроз илуминатор се може разазнати Кајперов појас. Због заштитне брода укључен је режим маневрисања у случају приближавања астероида. Након прецизирања координата, брод прелази у режим лета испод брзине светлости – иуи до планете КР-4 ће трајати око четвори земљска дана. Бродски комјунитер у аутоматском режиму бележи све карактеристике локалне хелиосфере ради будуће усистављања краће руте.

*„Хиљадугодишњи соко” пролази поред Плутона...
Пролази Уран...
Сатурн...
Сок „Добри” са укусом ананаса...*

МАКСИМ. Чекај! Шта је сад ово?

*Максим склања сок са пушање међузвезданој брода, ситиже да искаји остатке течности која брбоће и тртори у сламчици.
Дакле.
Сатурн...
Марс...*

МАКСИМ. Ма, дођавола! Следећи треба да буде Јупитер, а не Марс! Ови канапчићи се стално запетљавају...

Максим расипљева осу на којој су причвршћени канапчићи са планетама везаним иако да висе са њих, и враћа Сунчев систем у уобичајено стање.

*Јупитер...
Марс...
Е, тојово сад – све сам побрао!...*

МАКСИМ. Е па, доста је било, углавном! Примарсавамо се. Постоји таква реч, зар не? На Земљу се „приземљава”, а на Марс се, значи, „примарсава”. Је л’ имамо такву реч? Е, ако немамо, онда ће одсад тако да се каже! Треба да се дода нова страница на Википедији. Примарсавамо се близу пола! Потребно је допунити залихе угљендиоксидног леда за хлађење компензатора, иначе нећу издржати повратни скок у хиперпростор.

Максим руком изводи аморфизујуће ојружне покреће при слепању брода на дно марсовској крајера – иначије, на зелене спиралне линије, украшене лишћем и цвећем с црвеним обрису – бац на ону слику са завијуцима на совјетском шешиху који „диктира атмосферу у чистијавој Максимовој соби”. Иако Максим још није гледао „Великој Лебовској” и није му познати та шала о шешиху, његов шеших је заиста био веома сличан ујраво њом.

Нећо, скренули смо с теме!

Максим устијаје с њода, јаси пројектор звездане ноћи и укључује обично свећло.

Максимова соба се не разликује мноћо од ентеријера „Хиљадугодишњеј сокола”. У сваком случају, њо мишљењу самој Максима,

урадио је све што је један дванаестогодишњи дечак могао да уради како би његова соба постојала свемирски међузвездани брод: ту је кревет у облику космичког брода, звезде које светле у мраку на плафону, ЛЕД трака дуж ивица плафона, постојери са приказима пресека планета, сликама с месечевим крајерима и оно што заузима највећи део слободне простора у соби – сви моћни Леџејсови из серије „Рајова звезда“. Стормирујери, Мајстор Јода, Дарџ Вејдер, Лук Скајвокер, Принцеза Леја, Мангалоријанац, тај исти „Хилгадогодишњи соко“ који се сада налази у марсовском тешко-крајеру, и шлемови Дарџ Вејдера с Чубаком, сви у то неколико хиљада делића у јуној величини из лимитиране серије. На зидовима, наравно, висе варијације ласерских мачева, на столу штампачици бебе Гроу и фигуре свих џеџа.

Максим закључава вратица, сега за рачунар, намешта камеру изнад монитора која је у облику Звезде Смрти, проверава да ли све ради, пуцкајући прстима поред микрофона и машући другом руком испред камере.

МАКСИМ. Тао, Илоне Маск! Уморан сам од писања на некадашњем „Твитеру“, садашњем „Иксу“. Иначе, зашто си га уопште тако преименовао? Сада увек мора да се додаје појашњење „некадашњи Твитер“! Углавном, тамо ми не одговараш, а не одговараш ни на мејл који је наведен на сајтовима Тесле и Спејс Икса. Ма добро, разумем ја да ти вероватно имаш много обавеза, ти си филантроп, милијардер и плејбој, имаш своју свемирску компанију и вероватно не читаш ти све лично. Онда пренеси тамо својим асистентима да игноришу веома исплативу бизнис-идеју! Нас двојица смо, вероватно, већ на губитку неколико хиљада милијарди због тог развлачења! Пази, још пар дана застоја и почећу да пишем Кинезима! Или можда чак Баканову! Ти га не знаш, то нам је нови главни у Роскосмосу. Углавном, имам ја гомилу опција! (приближава се камери, скоро интимно) Просто ми се чини да судбина није тек тако спојила баш нас двојицу! Разумеш ли ме, Илоне? Ја сам Максим Илоненко. Ти си Илон Маск. Максим – Маск, Илон – Илоненко... Капираш?... Па то је права квантна физика! (огмиче се) Јасно ми је да ја теби делујем као обичан дванаестогодишњи дечак из Благовешченска. Али! Моја идеја је будућност космоса и целог човечанства! Војадер 1 и 2 нису ни прићи ономе што ја имам на уму!

Максим узима са стола шољу у облику гроида R2-D2 и оштрица хартиљаја.

МАКСИМ. Обожавам сок од ананаса! Сока од јабуке сам се као мали препио – деда ми је увек куповао само сок од јабуке кад је долазио у госте. Редовно је доносио баш од јабуке. Као да сам му некад наговестио да ћу пити само њега, иначе – оде маст у пропаст! (*оџиџија још један џиџиљај*) Теби, вероватно, није познат тај израз – „оде маст у пропаст“? Узгред, надам се да имаш добар програм за превођење, јер се ја изражавам метафорично и служим се цитатима – ту је важно да превод буде правилан. Могао бих да снимим ово обраћање на енглеском, ипак сам на школској олимпијади освојио друго место, али – ја сам Рус! Ето такоц! А то знаш? Постоји ли у твом преводиоцу енглески еквивалент за „ето такоц“? Ако не – додај, још како ће вам добро доћи да знате руски, веруј ми! Ми имамо Толстоја, Достојевског, Гогоља, Кољаду, Коперника, Мендељејева, Безрукова и Кадишева – то је наш културни код! И не пада ми на памет да се због политичких околности стидим своје отаџбине! На часовима „О важном“ су нам то јасно ставили до знања! Види ово!

Максим укључује ЛЕД осветљење на џлафону – оно се џрелива у белу, џлаву и црвену боју.

МАКСИМ. Ретко ко је то приметио, али не може да се не уочи да су боје наших застава апсолутно идентичне! Капираш? Колико ти још знакова од Универзума треба да схватиш да је наше партнерство уткано у саму суштину нашег постојања? Мислим да си изненађен што неки тамо дечак из Благовешченска уме тако да жонглира терминима и метафорама? Ја ни један једини час у животу нисам прескочио, да знаш, Илоне! Зато моје идеје носе огроман потенцијал профита и користи. Ти волиш новац, зар не? Нормално, па ко га не воли? Тата је зато стално негде на путу, да бисмо мама и ја имали новца. А возачи камиона су сада веома тражени, чак је и у Белорусију ишао! А и сам Трамп је био у Белорусији! Капираш ли, Илоне, какве се ту ствари дешавају око мене? Мада, ја, наравно, нисам Лук Скајвокер или онај тамо... Хари Поттер... мислим, нисам изабрани. Али мама ми увек говори да сам за њу посебан. У смислу да сам паметан! Једно време сам чак мислио да сам усвојен. Па, схваташ поенту: мој тата је возач камиона, а мама фризерка. А види мене: са дванаест година је мало фалило да упаднем у осми разред, и покушаћу поново за два месеца; бавим се квантном физиком, мада само на Јутјубу и преко Deep Seek-а; већ сам поменуо олимпијаду из енглеског; једном сам скоро па направио ласерски мач, али сам изабрао погрешан кристал – узео сам бакин кубни цирконијум. Моја Сила је очигледно заробљена

у неком другом кристалу, али ту само треба методом пробе и грешке да пронађем онај с којим ћу бити усклађен. (*замишљено*) Дакле, јеси ли схватио поенту, Илоне? Гледао си сагу „Ратови звезда“? Ти си Американац, мора да јеси! Да би ласер „изашао“ из мача, одређени кристал у њему мора да буде усклађен са Силом џедаја. Ја још увек тражим свој. Али само да знаш, кад сам напољу и гледам у лишће на дрвету, помислим: „Помери се!“, и ветар одмах почне да дува и оно се помера! Стварно! Понекад само малчице, али то је чињеница! Значи да ми тек предстоји да развијем своју Силу. Лук је своју освестио тек са деветнаест година. Али ја је већ осећам, иначе зашто би се лишће сваки пут померало? То је чињеница! Него, скрећем са теме, хајде да се вратимо на моје идеје!

Ваги из фиоке ѿмилу ѿаѿира са црѿежима, расѿросѿице их.

МАКСИМ. Мада, с друге стране, ваљда треба да познајеш свог потенцијалног бизнис-партнера и као човека? Да, па чека нас посао вредан барем шест америчких нула. Мада, да те подсетим, ја радим за рубље. Али за те ваше зелене новчанице биће лакше да купим све што ми треба за мој план. А плату хоћу искључиво у рубљама, ту не попуштам! Као што каже твој Трамп: „Добар посао је онај после којег су обе стране помало незадовољне!“ Зато немој да се дуриш, Илоне, ни ја нисам баш одушевљен што морам да тражим помоћ са стране. Све бих ја то сам урадио, али мама већ други дан ништа не кува, јер још нисмо појели макароне са миксом кобасица. А док то не поједемо нема ничег новог, па не живимо ти ми у Ол инклузиву! Ти тамо можеш да добијеш Сникерс или Пикник једним кликом. А микс кобасица – има ли то код вас уопште? То су ти они остаци разних врста кобасица, исечени на коцкице, па упаковани у оне пластичне посудике и продају се замрзнути. Моја мама их често пржи са макаронама. (*ѿауза*) И мени се то свиђа! Само што их сад спрема... трећи пут заредом? Не сећам се. Ја понекад у то додам јаје, па пропржим. А тата још није добио плату. Заправо, добио је, али треба да врати кредит, па ћемо до петнаестог да једемо микс. Али ја мислим да ме то ојачава, за експедицију на Марс мораш да умеш да се храниш и да будеш сит од мале количине увек исте хране! Тако да, што би бака рекла: „Бог нам не даје искушења која не можемо да издржимо.“ Ако је дао микс – значи онда ћемо се и снаћи!

Завалјује се у фойѿелу и диже ноѿе на сѿо.

МАКСИМ. Вероватно се чудиш одакле ја толико тога знам и цитирам? Е, ту прелазимо на списак мојих особина које су неоп-

ходне за позитивну динамику наше сарадње – ја сам веома упоран. Ако се нечега прихватим, радим то до краја. Не успева увек све савршено, али ни ти ниси одмах научио свог више пута коришће-ног Фалкона да слеће назад на платформу за полетање, је л' тако? Колико је било тих Фалкона? Ето, видиш, баш тако – зато брвно у своме оку потражи! Нека и нисам успео да склопим свој ласер-ски мач, али сам ипак нашао начин да се решим Паше Павлова. (*скида ноће са столице*) Како људима уопште дају тако одговарајућа имена? Ја сам га гледао у школи и мислио: да се бар зове, рецимо, „Миша” – то уопште не би било то! Али „Паша” – е, то је баш за њега. Он је просто сав такав – „Паша Павлов.” (*ћуза*) Мислио је да ћу ја вечно да трпим његове опаске на мој рачун! Нипошто! (*ћуза*) Постоји ли уопште та реч на енглеском? Ви имате гомилу речи, али се у свакодневном говору сналазите са осамдесетак дневно. И то је то! А ми – са по две-три хиљаде. А ако анализираш моје обраћање, још ћеш се запитати како си уопште успео да направиш своје бродове и сателите са тако сиромашним речником. Веруј ми, ја бих нашао шта да додам у твоје говоре. (*ћуза*) Значи тако, Паша, дакле. Идемо ми тако школским ходником, кад он узме па ми подметне ногу. Али ипак сам ја читао Достојевског и Толстоја, па одмах видим зашто он то ради – хоће пред другарима, који су ишли са њим, да испадне неки алфа-мужјак. Али ја му ту истог тренутка прочитам намеру – и шта? Одмах му другом ногом узвратим. Он се спотаче и замало носом не повуче крваву линију срама по поду. Окрену се, а онда сутрадан, кад сам изашао из школе, приђе ми и рече: „Ајде да се бијемо!” Код нас је после школе редовно неко некога изазивао на тучу. И тог дана иста прича – гомила се скупила код улаза. Сви гледају у мене, као, шта ли ћу да му одговорим. А мене је мама учила да не обраћам пажњу на будале. И ја кажем њему: „Нећу да се бијем с тобом.” И готово! Опет га испалим. После тога је почео да ме задиркује, да искривљује моје презиме, па је говорио: „Будалоненко”. Мислио сам да му узвратим и добацио сам му с леђа генијалну игру речи: „Павловљев пас!” И тада сам први пут на сопственој кожи осетио жиг генија-усамљеника. Тај једноћелијски организам уопште није схватио шта сам хтео да кажем! Разумеш, Илоне? Хтео сам да га увредим тиме што је Павлов радио огледе са рефлексима код паса, и да направим ана-логију да је Паша Павлов исти такав пас који се води искључиво рефлексима. А као одговор сам добио: „Ја имам мачку!” Истог тренутка сам колабирао у црну рупу и престао да постојим у видљивом спектру наше васионе. (*ћуза*) Јој, Илоне, ти вероватно ништа слично ниси доживео у свом срећном детињству у Јужној Африци! Ти си одатле, зар не? Тамо сте ваљда имали само грожђе,

море и банане, је л' тако? Углавном, на крају сам савладао свог заклетог непријатеља на најпоузданији могући начин – изморио сам га! Па, то јест, он је просто после годину дана завршио осми разред и отишао из школе. Вероватно у неку занатску школу! А ја сам с радошћу прешао у шести разред. Рекао сам ти већ да сам упоран? Прави цедај уме да чека. Јода је, ето, чак девет стотина година чекао да Лук порасте. „Најбоља туча је она која се није ни догодила!” – тако је говорио тата кад би долазио кући пијан, а мама се правила да то не примећује. (*џауза*) Јеси ли још ту, ниси изгубио нит приче? Навикавај се, рекао сам ти да имам лексикон од по десет хиљада различитих речи дневно. Разгибавај своје неуронске везе док пратиш моју мисао. Не причам ти ја све ово без разлога. Уско-ро ћеш све разумети, Илоне.

Максим се удаљава од сџола, узима са џејџа „Хиљадугодишњи сокола”. Приноси ја камери.

МАКСИМ. Ово је међузвездани теретни брод серије УТ-1300 „Хиљадугодишњи соко”. Ти си, наравно, упознат са оригиналном трилогијом „Ратова звезда”, зар не? И више сам него сигуран да знаш како „соко” функционише! Како савладава тако велике раздаљине и креће се у хиперпростору? А? (*смешка се*) Да, Илоне! Да! Већ си скапирао, зар не?

Максим џрисиџољава (од речи „сџо”) „сокола” назад џоред фиџуре Оби-Ван Кенобија. Заваљује се у својој сџолици и задовољно се окреће у њој на једну, џа на друџу сџрану.

МАКСИМ. Све је већ измишљено! Преостаје нам само да преземемо контролу над технологијом у своје руке! Како је бака говорила: „У Деда Мраза веруј, али ни сам не буди лењ!” Ја сам јој одговарао да тамо у оригиналу није Деда Мраз, него Бог: „У Бога веруј...” Она би се на то само смешкала. (*џауза*) Сад схватам да је то радила намерно. Само је хтела да ја говорим о Богу. (*џресџаје да се врџи, џриближава се камери*) А ти, верујеш у Бога? Ето, Стивен Хокинг је веровао. „Под Богом подразумевате остварење оних сила које управљају Васионом.” Ја се, ево, не стидим осуде научне заједнице и такође верујем. А ако се и ти придружиш нашем гледишту, онда ћемо ми бити баш то Тројство: Отац, Син и Свети Дух. Пу за мене – Син! Ти си, очигледно – Отац. А Стивен – Свети Дух. Бог воли тројицу! Тако је и бака говорила. Имала је чак и свој аналогон иконостаса у спаваћој соби, са иконама и осталим... па... како се већ зову сви ти предмети? (*џауза*) Мада, кога ја питам, па

ти си ипак католик! Опрости, не желим да те увредим... али како, бре, можеш да се крстиш слева надесно!? Ту нема никакве логике! Ево, погледај, ја ћу да ти објасним! (*мало се одмиче од камере*) Дакле, дај да ти покажем како то радимо ми нормал... то јест православни хришћани. (*саставља три крсти и показује*) Чело. Затим стомак. Онда десно раме. И лево раме. (*уауза*) Сад о логици. Са десне и леве стране крста, на ком је био Исус, била су два разбојника. Један се покајао, а други није, је л' тако? Тако је. И душа оног који се покајао иде у рај, а душа оног другог у пакао. Тако? Тако. И греда изнад Исусове главе је накривљена тако да је страна која показује ка оном који се покајао подигнута нагоре, а друга, са стране оног који се није покајао – надоле. (*уауза*) И ево како ја то даље разумем. Када се крстимо, као да здесна налево нешто одбацујемо од себе. (*показује*) Типа као да смо сакупили у тај сноп све за шта треба да се покајемо и бацили то на страну разбојника коме је суђено да иде у пакао. Јеси разумео или не? (*уауза, гледа у камеру*) Гледај! Стојиш и гледаш у Исуса: са његове десне стране је добар човек, а са леве лош. И ти све своје грехе одбацујеш на страну лошег. Ево овако! (*крсти се*) Ја то тако разумем. (*уауза*) Али код вас је из неког разлога наопако, ви, значи, узмете своје грехе и испада да их бацате према оном добром? Мада... (*покушава да се прекрсти обрнуто*) не... ви чак не можете ни да их баците... рука као да се укочи у лакту и све ваше лоше мисли остају с вама. А ми (*крсти се*) можемо то да одбацимо у пакао. Па, не знам, наравно, можда ви себе стављате на место, да простиш, Христа, и као покушавате да баците грехе према лошем, јер онда он дође управо с десне стране. Али ко смо ми људи да себе стављамо на место Христа? (*замисли се*) Шта сам оно хтео да кажем? Зашто ми уопште желимо да покоримо Васељену? Тамо ипак има, па, морали би да буду, одговори на нека велика питања, зар не? Шта је тамо иза границе Васељене? Она се и даље као шири, зар не? Као балон који се надувава. Гледао сам у „Галилеу” такво објашњење. И ето, на оном месту до ког се она још није проширила – тамо мора да има нечега? Па, судећи по Достојевском, тамо сигурно треба да буде Бог. Он тамо седи на својој столици од светлости и посматра – ако га разумна бића пронађу, онда ће им све испричати. А остали – нека сами чачкају по физици и осталом. Разумеће ту нешто мало, али ће на крају ипак завршити у ћорсокаку.

Поново узима „сокола”.

МАКСИМ. Капираш? „Хиљадугодишњи соко” може да преваљује огромне раздаљине уз помоћ скока у хиперпростор. Па ти сам кажеш да до Марса у једном правцу треба отприлике пола го-

дине лета, зар не? Пола године, бре! Какве црне границе Васељене? Значи, нама треба брод који може да скочи по неколико десетина хиљада парсека у цугу! Ја сам преузео иницијативу и направио скицу таквог мотора. (*лега у њајшире на сџолу*) Овде, у суштини, нема ништа превише компликовано, али оно најважније, за шта ми треба твоја помоћ, јесте да нађемо кристал Силе. (*пауза*) Сам размисли: ако сам ја стварно цедај и могу да управљам Силом, макар и помало, онда ако ми нађемо прави кристал, а не бабин кубни цирконијум, моћи ћу да га помоћу Силе претворим у енергију за мотор! У томе је цео проблем – извор енергије, зар не? Соларни панели, гориво, нуклеарна фузија – све је то прескупо и заузима много места. А моја Сила – то је наш једини излаз! (*одмиче се од сџола, уздице*) Е, ту ми и требају твоје паре, Илоне, драги мој! Упрегни тамо своје геологе, металурге и рударе да траже разне кристале и да их доносе мени. Нека и овде код нас траже! Успут ће и наше државе да се друже, пошто мој тата свашта прича о вама: „Глупи Амери!” и слично. А ја ћу нас све помирити! Имамо ми и заједничке боје, сећаш се, је л’ да? И чим нађем свој кристал – космос је наш! Космос је наш! Капираш, Илоне, сине Ерола?

Максим најџо и узбуђено зуре у камеру, као да баш сада чека Масков одговор.

Тишина.

Баца њолед на шлем Дарџа Вејдера из Леџо комџеџа. Узима џа и сџавља њоред себе.

Разгледа џа, исџиџује, мења месџа делиџима, а заџим их џоново сасџавља како је и било.

МАКСИМ. Па, ево, Енекин Скајвокер је зачет без мушкарца. Без сексуалног односа. (*пауза*) Да, немој да се чудиш, ја знам како се то дешава. Гледао сам „Игру престола”. И Енекин никада није имао оца. Чак се и Оби-Ван Кеноби према њему понашао као према успешном „пројекту”, или, у најгорем случају, као према рођаку или тако нешто. Али није било ничег интимног у вези с тим. Само је Палпатин обећао да ће заштитити његову љубав. Није ни чудо што је прешао на тамну страну.

Гледа шлему у очи. Укључује осветљење очију изнутра. Шлем почиње да испушта карактеристично дисање Дарта Вејдера.

Пауза.

МАКСИМ. Шта ће ти тај посао? Само седиш по цео дан за воланом, већ си набацио и стомак. Једеш нудле и пељмене у мен-

зама поред пута. Мама те виђа три-четири пута годишње. (ћућћи) Чини ми се да сам и ја зачет без помоћи мушкарца, да у мом животу постоји само мама. (ћућћи) А кад дођеш кући... боље је уопште не разговарати с тобом. Недостајемо ти тачно три сата након повратка. А онда сви почињемо да те нервирамо. Те што смо заклонили телевизор, те хоћемо да попијемо чај с тобом у соби, а не у кухињи. Те почнеш да сматраш себе мудрим васпитачем када вичеш на мене због тога што сам те замолио да легнем сат времена касније. (ћућћи) Знам да ниси имао оца, да си одрастао само с баком. Али зашто мене осуђујеш на исто то? Зашто си преко телефона пун љубави, заинтересован и пажљив, а код куће...? Зар си ти на тамној страни Силе, тата? А шта ако и ја тамо доспем? Ако ни ја не научим да разговарам са својом децом и ако им будем говорио: „Не постоји реч 'хоћу'! Постоји реч 'мора'! Јеси ли разумео?" Или оно твоје омиљено: „Овде ништа није твоје!“ (ћућћи) Да, тата, овде ништа није моје. А и не треба ми! Јер ја умем да управљам лишћем на улици и ускоро ћу пронаћи свој кристал, и заједно са Илоном Маском ћу изградити брод „Стохиљадугодишњи соко“ и одлетети до краја васионе, код Бога, а тамо више неће бити важно да ли постоји „нешто моје“. Тамо ће све бити другачије! Све, чујеш ли?

Хоће да баци шлем, али му се рука не љодиге до лимитираној експонатна из ограничене серије. Искључује осветљење, звуци се ситицавају. Максим враћа шлем на место.

МАКСИМ. А знаш ли, Илоне, због чега сам ја још твој идеални бизнис-партнер? Зато што не умем да лажем. Као прво, немам никакве глумачке способности. А као друго, није ме страх да са људима причам директно и отворено. Ево, рећи ћу и теби – ја мрзим пилеће желуце! Знаш шта је то? То је кад ти се већ смучи микс, па мама испржи те желуце. Па мени је, ето, стварно занимљиво како су људи у свом развоју стигли до те фазе еволуције да гледају у пилетину и кажу: „Слушајте, па ми још нисмо пробали њен желудац!“ (џауза) Откуд уопште пилету желудац?! Оно се ваљда излегло из јајета? И каква је то уопште одвратна реч – „желудац“? Као да је неко, попут мене, кад га је први пут пробао, решио да му да такво име, да више никоме никад не би пало на памет да то једе! Мама ми каже: „Види, Макси, као виршле исечене на комадиће, је л' да?“ Ма дај, бре, мама, не! Ја, рецимо, против виршли немам ништа. Виршле – кувао их, пржио, пекао – у старту су као идеја супер. А идеја са желуцима – није! Тај стартап је требало угасити још у фази развоја. (џауза) А твоја мама, Илоне, да ли ти је у твом јужноафричком детињству спремала неку вашу локалну глупост?

Типа колорадске бубе запечене у банани? Или, не знам, колено носорога? Јао! Углавном! Скоро сам видео један баш треш видео. Тамо неки тамнопути лик, у некој пустињи, спрема врат и главу камиле. Капираш? Прво је из тог врата избацио све што је, по његовом мишљењу, било сувишно. Мада бих ја, ако мене питаш, избацио из интернета цео тај видео као појаву! Онда је то, ваљда, премазао глином, па истресао два цака зачина и то размазао. После је то умотао типа у некакву фолију и оставио, колико сам схватио, неко дуже време, типа пар дана, да се тако маринира под песком у пустињи. И шта мислиш? Па ја стварно не могу да замислим тај мирис кад је отварао фолију! Онда је све то отрпао и почео да пече на жару. Окретао га, вртео, премазивао још нечим. Уопште не могу да замислим чиме би оно уопште могло да се премаже да се јело иоле спаси?! А онда је – пази сад овамо – исекао врат на кришке, а лобањицу је отворио и почео усред видеа да једе мозак кашиком из лобање! И оне његове беле очи је јео! (*ужаснуић ћуићи*) Углавном, Илоне, извини, али на нашем броду ће бити моји кувари. Твоје националне гадости ми нису потребне! Слободно ти једи камиљи врат и очи. (*ћуићи*) Добро је барем што мама не зна да и камила има желудац!

Иза враића Максимове собе чују се кораци и звуци. Максим љрилази враићима и ослушкује. Сћоји, с љољедом уљереним у љод. Хоће да ољвори враића, чак се већ ухваићио за кваку. Али, љосле краићкој сћајања, љушћиа је и враћа се до сћола и Илона Маска.

МАКСИМ. Ево како стоје ствари, мистер Маск. Нећу моћи лично да дођем код тебе. Па, могао бих, али само накратко. Да потпишем нешто или прережем траку на отварању фабрике која ће произвести наш брод. А ако су у питању тамо неке дискусије или слично, онда само овако, као сад, онлајн. (*ћуићи*) Разумеш, Илоне, не могу да оставим маму дуго саму. Тате нема већ дуго, чини ми се, нека два месеца није био код куће. (*ћуићи*) Мама је ове зиме сама, лемилицом и феном, одмрзавала цев са хладном водом у подруму. А топле воде уопште није било, само у чајнику или у лонцу кад је скувамо. (*ћуићи*) Хтео сам да помогнем мами, искрено! Није да сам размажен или неваспитан. Само... (*ћуићи*) некако не покушавам да урадим нешто од тих „мушких послова”... да прикључим нешто или отворим теглу и тако даље... Ја, у ствари, једноставно не уmem! Или се све одмах сломи, или се исечем, или ће се мама брже сама снаћи. (*ћуићи*) Па немам ја појма како све то уопште треба да се ради! (*ћуићи*) Ја, ево понекад – рекох ти већ да не уmem да лажем, зар не? – понекад ставим шлем Дарта Вејдера и плачем

у њему. Јер ме је срамота од маме што сам је разочарао. Иако она увек каже супротно. Али ја видим. Ја знам. Требало би да јој будем подршка и ослонац. А ја чак недавно нисам успео да отворим ни теглу краставаца. Хтео сам да је подигнем кашиком, да бих изједначио притисак у тегли и споља. Почнем да гурам нагоре поклопац, кад грло тегле изненада пуче. Ја се уплашим, испустим је и цео под у комадићима стакла, краставцима и расолу. Мама похита ка мени да се не повредим и сама стане на остатке од тегле. И поред свега тога она ме узме у наручје. И премести ме на кауч. А ја стојим као стуб, не могу да се померим. У таквим тренуцима се, ето, скаменим. (ћуџи) Мама ме носи на кауч, а ја видим како од њене десне стопе остаје велики црвени траг на расолу и плочицама. Она ћутке и брзо, крпом и метлом, скупља делиће стакла, брише расол. Кажем: „Мама, ја ћу да очистим краставце од стакла и да их оперем!” Она каже: „А шта ако се случајно посечеш?”, а сама ставља вату и залеђену пилетину на пету. (ћуџи) Нисам могао да бекнем ни реч више.

Дочекао сам да ми мама дозволи да сиђем с кауча. Побегло сам овамо, ставио овај шлем и почео да плачем. (ћуџи) Знаш, ја плачем тихо, да мама не чује! Да се не би бринула за мене! (ћуџи) А ево сад, тамо иза врата, чуо сам како се мама вратила из продавнице. Она обично долази кући и прво што уради – седне на табуру у ходнику и тако седи у тишини пар минута. У јакни, у обући, са капом. Једном сам је питао: „Мама, је л’ ти тешко да се пењеш уз степенице?” А она ме је само погледала, насмешила се и одмахнула главом. Раније бих сео поред ње и само сам седео тако, наслоњен на њено раме. Удисао сам мирис њене косе која је мирисала на зелени Фруктис шампон. (ћуџи) А недавно је почела да ми прича: „Иди ти, Макси, сад ћу ја да дођем.” (ћуџи) Вероватно не жели да је видим како плаче. (ћуџи) Ја никада нисам видео маму како плаче, Илоне. Никада је нисам видео. (ћуџи) А јеси ли ти видео некад своју маму како плаче, Илоне? (џоџега ка враџима) Она и сада седи сама на табуреу у ходнику. Поседи мало, па онда оде у кухињу да скува тестенину са миксом или са желуцима.

Максим се окреће ка враџима. Тамо је џихо. Чују се некакви уздаси. Максим се окреће према камери, хоће нешто да каже, али одједном узима шлем Дарџа Вејдера и сивања ља на љаву. Шлем се блато ипресе.

МАКСИМ (џоџово шайаџом). Мамице, јешћу микс и желуце! Само немој да плачеш, мама. (ћуџи) Немој да плачеш!

У ходнику се чују кораџи, шуџије кесе. Појом карактеристични звуци маминих џкријавих џајуча. Максим не скида џлем. Ђуџи.

Одједном њејов џлас џосџаје врло сиџуран и озбиљан.

МАКСИМ (*сиџаје џред камеру*). Илоне, ако ми не помогнеш, будућност човечанства је у опасности! Пред нама је непознато! У читавом свету се дешавају невероватне ствари. Све гори. Експлодира. Лети као лудо на само дно марсовске провалије. Ђуди једу камиље вратове и очи. Државе пуцају по шавовима. Ђуди су престали да размишљају! Зар ти то стварно не видиш, Илоне? Зар не видиш? (*сиџаје џред камеру*) Па ти имаш толико сателита који лете изнад Земље, мора да видиш то! Морамо да спасемо свет! Ако ускоро не направимо наш брод и не пронађемо Бога иза Васељене, онда више нећемо имати шта да спасавамо. Долазе сити, сторм-трупери и војска дроида! Само што нису стигли до граница нашег Сунчевог система на својој Новој Звезди Смрти! Она је већа и моћнија од претходних, способна да уништи целе звездане системе, па чак и мале галаксије. И тада „Ратови звезда” неће бити само назив саге већ ће постати стварност! Илоне, морамо их зауставити!

Максим џружа руку исџред себе, као џијо џо чине џедаји.

На џлему се укључује освейљење и звук дисања. Сијо џочиње да џодрхџава, фиџурице џедаја и џамаџочи Гроџа џадају са сијола збоџ вибраџија.

Максим већ скоро да џочиње да врџиџи.

МАКСИМ. И зашто си уопште дозволио тамо у свом Холивуду да се у наше време снима наставак „Ратова звезда”?! Зар не разумеш да је та прича требало да се заврши раније! Нови „Ратови звезда”? А сад поново и у свету бесне ратови. Бескрајни ратови. Колико још ратова, Илоне, одговори?!

Максим сиџиска џесницу.

Сви Леџо сеџови џочињу да се џресу.

Планеџе на канаџчиџима џочињу да се врџе око сунца.

Ласерски мачеви на зиду, чини се, џочињу да џрејере и избаџују „сечива”.

На „Хиљаџоџиџњем соколу” и дрџим свемирским бродовима џале се свеџла.

Чак се и код малих Леџо џуди одједном џале „сечива” на џиховим ласерским мачевима.

МАКСИМ. Морамо да зауставимо ратове, чујеш ли ме! Доста ратова! Потребан нам је „Звездани мир”, а не „Звездани рат”! Ми

ћемо снимити своју трилогију о „Звезданом миру”! Ми ћемо направити свог „Стохиљадугодишњег сокола” и питати Бога како се ствара „Звездани мир”! Питаћемо Бога како даље да живимо!?

Цела соба се ѿрећивара у свемир, у коме се између себе боре стћормјрујери и војска дроида. Свемирски бродови леће и свуда се чују звуци бласћера армије клонова.

МАКСИМ. Питаћу Бога зашто мој тата неће да се врати кући! Зашто моја мама плаче? Зашто људи не могу једноставно да живе и воле? Зашто увек бирају сузе? Зашто, Боже? Зашто, Боже? Зашто, Боже!? Зашто?!

У свемиру ѿочињу да леће варнице, свећло се разлеже у ѿраке. Хијерјосћор усисава све около...

Куцање на враћима.

Максим брзо скида шлем.

МАКСИМ (ѿрема враћима). Идем, мама! Идем! (у камеру) Надам се да ће моја порука оставити неизбрисив утисак на тебе, драги Илоне Маск! Шаљем ти велики поздрав из Благовешченска, твој непокорни и генијални слуга – Максим Илоненко!

Максим заусћавља снимање.

Прићиска „ѿошаљи”.

Враћа шлем на месћо и излази из собе.

Пауза.

На Максимов мејл сћиже обавещћење:

„Драћи Максиме! Извини сћјо ѿако дућо нисам одћоварао на ѿвоје ѿоруке! Био сам веома заузетј!

Обавезно ћу ѿћи ускоро одћоворити! Твој Бој!”

Мрак.

Завеса.

Крај.

Јекатеринбург, 22. марта 2026. године.

Превела с руског
Лана Јекнић